

renswaardige slordigheid, niet van gebrek aan talent. Neen, dat zeker niet!

Had de zeer talentvolle auteur zich wat minder gehaast, wij zouden veel beter werk nog hebben te prijzen. Intusschen, ook dit verdient een eervolle vermelding.

* * *

Bij de firma van Kampen verscheen *Het Beloofde Land* door Ina Boudier—Bakker. Een roman moet ik het liever niet noemen het is een stuk episch proza in dichterlijken stijl ontworpen, zooiets als een breed geschilderd fresco met een voorstelling, nauw aan de werkelijkheid verwant, maar toch heelemaal niet realistisch behandeld, een Puvis de Chavannes in het litteraire.

Een proloog gaat vooraf en de hoofdstukken zijn van elkander gescheiden door inleidende stukken poëtisch proza, die misschien wel wat grijs van toon zijn gehouden, te weinig hoog voor den dienst, dien zij in de compositie moeten doen. Maar mooie fragmenten zijn nochtans ook daarin.

Het eigenlijke verhaal is eenvoudig en van diepen zin. 't Handelt over Eli Bag, een idealist, die de hei in zijn streek wil laten ontginnen door de bewoners. Hij weet dat het zware werk hun kinderen zal strekken tot zegen; maar dan moeten zijn menschen het geloof hebben, dat volharding geeft. Dit nu missen zij, stumpers in vergelijking met den idealist. Maar Eli mist de kracht om de omstandigheden te beheerschen. Hij moet het opgeven, wordt gesmaad en ellendig. Zelfs komt hij er toe te gaan drinken.

Maar in volmaakt toewijdende liefde vindt hij troost, bij strijd en leed, zoodat hij nog in verrukking mag sterven.

De vrouw — of liever het meisje — want tot volkomen vereeniging komt het tusschen beiden niet — is tamelijk vluchtig geschetst. We krijgen trouwens heelemaal nergens den indruk met menschen te doen te hebben. *Het Beloofde Land* is dan ook geen gewone roman, naar wij zagen. Juist dáárom doet wat vreemd aan de huiselijke taal der dialogen. Maar aangezien deftigheid in vertrouwelijke gesprekken niet minder storend zou werken,

rekenen wij dit jouen en jullicën tot de helaas! moeilijk meer te vermijden leelijkheden van onze moderne gesprek-schrijf-taal.

* * *

In *Proletariërs* door J. Steynen, (Amsterdam, D. Buys Dzn.) kan ik geen bijzonder talent vinden. Over het leed der misdeelden in onze maatschappij kunnen we niet genoeg hooren. Laat de klacht van dichters en machtige romanciers maar klinken, nog weêr opschallen, dan weêr en nog weêr, 't kàn niet te veel. Laat de eene goed-realistische beschrijving maar volgen op de andere. Onder voorwaarde echter dat men kunst geve, kunst uit de ziel en het beschrijven van werkmansellende geen modetje wordt, dat men gemakkelijk volgen kan doordat er zekere „foefjes” op zijn om pseudo-naturalisch proza te maken. Men kan dat leeren, even netjes als de ouderwetsche huiselijke-haard-dichters konden leeren na-neuriën de verzen hunner, bij 't publiek zeer gewilde voorgangers.

Nu wil ik geen seconde verdenken de liefde van den heer Steynen voor zijn modellen, maar hij is er niet in geslaagd mij te overtuigen dat hij werk van kunst heeft geleverd. *Proletariërs* vind ik een erg banaal, erg lang, en erg met grove effecten beplakt verhaal; 'n *gemeene Jongen* is een viezerig-onmogelijk relaas en de andere, kleinere stukjes hebben zeer weinig te beteekenen. Moet *Biechten* soms beschouwd worden als een strekkingsstukje?

Dat het niet voldoende is om voor den „proletarier” te voelen om kunst te geven, die den proletariër leven doet in een boek... het is te hopen dat de heer Steynen het gaat inzien en, van dit inzicht, ernstiger werk de vrucht zal wezen.

Hebben wij met een eerste boek te doen, welnu, dan mag gezegd dat de auteur volstrekt den moed niet behoeft op te geven. Er zijn er wel gekomen, die met minder werk begonnen zijn.

Als hij zelf maar inzielt hoever hetgeen hij gaf nog staat van hetgeen een ernstig kunstenaar moet geven in zoo'n bundeltje....

F. L.